

Til lovforslag nr. L 205. Betænkning afgivet af Trafikudvalget den 30. april 1997

Betænkning

over

Forslag til lov om projektering af udretning af jernbanestrækningen fra Eriknuer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til trafikministeren, som denne har besvaret skriftligt. Et af udvalgets spørgsmål og trafikministerens svar herpå er tillige med de fra trafikministeren modtagne hørings svar over et udkast til lovforslaget optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Noah-Trafik.

Der er af to mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indtiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Mindretallet er ikke overbevist om, at Danmark er stort nok til højhastighedstog, og er endvidere af den opfattelse, at den tidsmæssige gevinst er for lille i forhold til mange andre projekter, der virkelig ville hjælpe pendlernes deres daglige transport til og fra arbejde.

DSB's store satsning på landsdelstrafikken under Storebælt vil medføre forringelser for de daglige brugere af de regionale strækninger især i Syd- og Nordvestsjælland. SF vil derfor

have undersøgt mulighederne for og effekten af forbedringer af de regionale strækninger.

Under forespørgselsdebatten i Folketinget den 9. april 1997, jf. F 51, folketingsåret 1996-97, forhandlingerne side 5506, kom det frem, at aftalepartierne - regeringen, V, K og CD - ikke har i sinde at afhjælpe de forringelser, som pendlernes udsættes for, når vinterkøreplanen starter den 27. september 1997. Her sker der såvel tidsmæssige som servicemæssige forringelser, som givet vil få mange pendlere til at vælge bilen. Eksempelvis tager det lige knap to timer med toget i pendlertiden fra Kalundborg til København i modsætning til med bilen, der kan køre strækningen på fem kvarter.

En sådan udvikling vil SF ikke være med til at støtte. SF støtter lovforslaget om dobbeltspor fra København til Ringsted, men det må erkendes, at der kan gå mange år, inden det vil komme til at afhjælpe trafikken på Sjælland. SF mener, at sporet burde have været færdigt samtidig med den faste togforbindelse på Storebælt.

Der er simpelt hen ikke plads til især de regionale tog, der med den nye køreplan presses ud til fordel for trafikken mellem landsdelene.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men kan stemme

for ændringsforslag nr. 2 og 4. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1 og 3.

Dansk Folkeparti mener ikke, at der bør ske en sammenblanding af forskellige jernbanestrækninger. Ændringsforslagene nr. 1 og 3 burde i stedet være fremsat som særskilte lovforslag.

Mindretallet kan tilslutte sig Enhedslistens forslag om en undersøgelse af muligheden for opretholdelse af driften på den eksisterende linjeføring samt undersøge muligheden for at øge gennemkørselshastigheden på anden måde.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

Til titlen

1) Efter ordet »Skanderborg« indsættes: »samt visse undersøgelser af regionale strækninger«.

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (SF og DF):

Ny paragraf

2) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Trafikministeren bemyndiges til parallelt med undersøgelserne nævnt i §§ 1 og 2 at undersøge den alternative mulighed for at anvende kurvestyrede tog for at opnå køretidsreduktioner på strækningen København-Aalborg, herunder at der gennemføres prøvekørsler med kurvestyrede tog på denne strækning.«

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

Ny paragraf

3) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. Trafikministeren bemyndiges til at undersøge følgende forbedringer af det danske hovedbanenet:

- 1) genoprettelse af banen mellem Næstved og Slagelse,
- 2) forbedring af banen mellem Odense og Svendborg,
- 3) genåbning af stationerne Brabrand/Gjelle-

- rup, Mudenstrup/Tilst, Stilling, Hørning og Hasselager,
- 4) etablering af dobbeltspor på strækningen Århus-Silkeborg via Årslev, Harlev, Galten/Skovby, Låsby, Resenbro samt mellem Vipperød og Tølløse.«

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (SF og DF):

Ny paragraf

4) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

»§ 03. Trafikministeren skal som alternativ undersøge mulighederne for helt eller delvis at opretholde driften på den eksisterende linjeføring fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg. Herunder skal trafikministeren undersøge mulighederne for opgradering af spor/banelegeme og rullende materiel, så gennemkørselshastigheden kan øges.«

Bemærkninger

Til nr. 1 og 3

Ændringsforslagene medfører, at trafikministeren bemyndiges til at udføre en lang række undersøgelser, der skal munde ud i forbedringer af de nævnte regionale strækninger.

Til nr. 2

Ændringsforslaget indebærer, at trafikministeren parallelt med de undersøgelser, der nævnes i lovforslaget, skal foretage undersøgelser af en opgradering af strækningen København-Aalborg. Opgraderingen skal være baseret på indsættelse af kurvestyrede tog kombineret med elektrificering, idet der ved anvendelse af kurvestyrede tog kan opnås væsentlige køretidsreduktioner. Det vil således være uforsvarligt at iværksætte et så stort projekt uden at have foretaget en grundig og opdateret vurdering af kurvetogsløsningen, som indebærer en række fordele frem for baneudretninger, og som allerede med stor succes er under anvendelse i en række europæiske lande.

Der er i øjeblikket planlagt et samlet projekt for opgradering af strækningen København-Aalborg, et projekt, der på nuværende tidspunkt er vurderet til at koste ca. 20 mia. kr., og hvor den fulde tidsmæssige gevinst ved baneudretningsstrategien først opnås, når belø-

bet er brugt efter mange år. Der skal endvidere indkøbes nye tog, når banelinjen er færdigombygget.

I modsætning hertil står kurvetogsløsningen, som anvender de eksisterende linjeføringer, og hvor tidsbesparelsen kan opnås på betydelig kortere tid og til en væsentlig lavere pris. Herved kan det sparede beløb bruges til andre visionære projekter for styrkelse af jernbanedriften i Danmark.

Ændringsforslaget skal således ikke ses som et besparelsesprojekt, men som et forsøg på at få undersøgt en løsning, som vil give meget mere for pengene.

Til nr. 4

En række kommuner (Horsens, Skanderborg og Gedved) har i henvendelser til udvalget anmodet om, at der i loven indsættes en bestemmelse om, at det nuværende tracé bevares og anvendes til lokal- og regionaltrafik.

Selv om trafikministeren i sin kommentar til disse henvendelser anfører, at han har denne bemyndigelse i forvejen, er der ikke nogen som helst garanti for, at trafikministeren ikke gør det præcis modsatte. Derfor anser Enhedslisten det for vigtigt, at der i selve loven indføres denne bestemmelse, så trafikministeren pålægges at benytte sin eksisterende hjemmel til at foretage de ønskede undersøgelser.

Helge Mortensen (S) nfm. Poul Andersen (S) Børge Bakholt (S) Søren Hansen (S)

Tove Lindbo Larsen (S) Tommy Dinesen (SF) Vibeke Peschardt (RV) Jette Gottlieb (EL)

Arne Melchior (CD) fmd. Svend Heiselberg (V) Jens Løgstrup Madsen (V)

Helge Sander (V) Erik Jacobsen (V) Kaj Ikast (KF) Brian Mikkelsen (KF)

Niels Jørgen Langkilde (KF) Ole Donner (DF)

Fremskridtspartiet havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag

Et af udvalgets spørgsmål og trafikministerens svar herpå tillige med de af trafikministeren modtagne høringssvar over et udkast til lovforslaget

Spørgsmål nr. 8:

Kan ministeren bekræfte, at ministeren vil udnytte sin bemyndigelse i lovforslaget til også at undersøge muligheden for at anvende eksisterende anlæg med henblik på at finde en billigere løsning?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at en nøjere undersøgelse af opgradering og elektrificering af de eksisterende strækninger vil indgå i det videre projekteringsarbejde, således som jeg har meddelt udvalget i brev af 10. april 1997 i forbindelse med mine kommentarer til de berørte kommuners høringssvar og på ny meddelt udvalget i brev af 23. april 1997 i forbindelse med mine kommentarer til de berørte amtskommuners høringssvar. Desuden skal jeg henvise til mit svar på spørgsmål 7.

Onsdag den 19. marts 1997 fremsatte jeg lovforslag nr. L 205 om projektering af udretning af jernbanestrækningen fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg.

Hermed fremsendes de indtil nu modtagne høringssvar:

Brev af 12. marts 1997 fra Horsens Byråd.

Brev af 13. marts 1997 fra Skanderborg Byråd.

Brev af 20. marts 1997 fra Gedved Kommunalbestyrelse.

De indkomne høringssvar giver anledning til følgende kommentarer:

A. Høringssvar fra Horsens Byråd

Horsens Byråds bemærkninger

Horsens Byråd foreslår, at der tilføjes en ny § 3 med følgende ordlyd:

»Alternativt skal trafikministeren undersøge mulighederne for helt eller delvis at opretholde driften på den eksisterende linjeføring fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg. Herunder skal trafikministeren undersøge mulighederne for opgradering af spor/banelegeme og rullende materiel, så gennemkøringshastigheden kan øges.«

Kommentarer

Som det fremgår af lovforslaget, er byrådets forslag til en ny bestemmelse i loven ikke medtaget. Dette skyldes, at jeg allerede har hjemmel i gældende lovgivning til at foretage de af byrådet ønskede undersøgelser. Desuden fremgår det af bemærkningerne til det fremsatte forslag, at de økonomiske og miljømæssige konsekvenser af at nedlægge den eksisterende jernbanestrækning vil blive foretaget i forbindelse med undersøgelserne af de to alternative korridorer. Der er således taget højde for byrådets bemærkninger til lovforslaget.

B. Høringssvar fra Skanderborg Byråd

Skanderborgs Byråds bemærkninger

Skanderborg Byråd foreslår, at der indsættes en ny bestemmelse i lovforslaget, hvoraf fremgår, at det nuværende banetracé opretholdes med henblik på eventuel nærbanetraffic.

Kommentar

Som det fremgår af lovforslaget, er byrådets forslag til en ny bestemmelse i loven ikke medtaget. Dette skyldes, at jeg allerede har hjemmel i gældende lovgivning til at foretage de af byrådet ønskede undersøgelser. Selv om det ikke fremgår direkte af lovforslaget, kan jeg oplyse, at spørgsmålet om den fremtidige anvendelse af den nuværende banestrækning vil indgå i de undersøgelser og overvejelser, der skal foretages i forbindelse med det videre projekteringsarbejde.

C. Høringssvar fra Gedved Kommunalbestyrelse

Gedved Kommunalbestyrelses bemærkninger

Kommunalbestyrelsen anmoder om, at den eksisterende banestrækning indgår i vurderingen, således at en forbedring af denne strækning indgår som et alternativ til en ny linjeføring.

Kommentar

Jeg kan bekræfte, at en undersøgelse af op-

gradering og elektrificering af den eksisterende strækning vil indgå i det videre projekteringsarbejde, sådan som det også er nævnt i forbindelse med mine kommentarer til Horsens Byråds bemærkninger til lovforslaget.

Gedved Kommunalbestyrelses bemærkninger

Desuden foreslår kommunalbestyrelsen, at den eksisterende banestrækning bør nedlægges og bruges til rekreative formål, såfremt der etableres en ny strækning.

Kommentarer

Jeg kan bekræfte, at den fremtidige anvendelse af den eksisterende banestrækning vil indgå i det videre arbejde.

Gedved Kommunalbestyrelses bemærkninger

Kommunalbestyrelsen foretrækker den vestlige linjeføring af hensyn til kommunens samfærdsel i øst-vestlig retning.

Kommentarer

Det er endnu for tidligt i processen at tage stilling til, om det er mest hensigtsmæssigt at anlægge den ny jernbanestrækning i den vestlige eller østlige korridor, men i forbindelse med det videre projekteringsarbejde vil der

blive foretaget undersøgelser af barriereeffekten af de foreslåede linjeføringer.

Gedved Kommunalbestyrelses bemærkninger

Endvidere bemærker kommunalbestyrelsen, at den østjyske regionaltrafik ikke må nedprioriteres.

Kommentarer

Hertil skal jeg bemærke, at foreløbige undersøgelser af baneudretningen viser, at udretningen vil komme alle togtransportformer til gode – herunder også regionaltrafikken. Forholdet vil blive undersøgt nærmere i forbindelse med det videre projekteringsarbejde.

Gedved Kommunalbestyrelses bemærkninger

Endelig anmoder kommunalbestyrelsen om, at det overvejes at placere nye stationer i forbindelse med anlægget af den ny strækning.

Kommentarer

Hertil kan jeg oplyse, at der ikke langs strækningerne for den ny linjeføring er bysamfund, der giver tilstrækkeligt passagerunderlag til, at det kan svare sig at etablere nye stationer. Jeg har derfor ikke intentioner om, at der skal etableres nye stationer langs den nye banestrækning.

Horsens Kommune
Byrådsforvaltningen
Borgmesterkontoret
Rådhusstrøget 4
8700 Horsens

Trafikministeriet
Frederiksholms Kanal 27
1220 København K

Bemærkninger til forslag til lov om projektering af udretning af jernbanestrækningen fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg

Horsens Byråd har med interesse læst ovenstående lovforslag og skal i denne forbindelse udtale:

»Horsens Byråd foreslår, at der indføres en ny § 3 med følgende ordlyd:

§ 3. Alternativt skal trafikministeren undersøge mulighederne for helt eller delvis at opretholde driften på den eksisterende linjeføring fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg. Herunder skal trafikministeren undersøge mulighederne for opgradering

af spor/banelegeme og rullende materiel, så gennemkøringshastigheden kan øges.

Baggrunden for den foreslåede ændring er, at byrådet anser det for yderst væsentligt, at der sker et intensivt analysearbejde, der afdækker alle fordele og ulemper ved såvel det eksisterende baneforløb som de to alternativer.«

Således vedtaget på Horsens Byråds møde den 11. marts 1997.

Med venlig hilsen
VAGN RY NIELSEN
Borgmester

Skanderborg Kommune
Byrådssekretariatet
Rådhuset
Adelgade 44
8660 Skanderborg

Trafikministeriet
7. kontor
Frederiksholms Kanal 27
1220 København K

Bemærkninger til forslag til lov om projektering af udretning af jernbanestrækningen fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg – j.nr. 1996-7200-17

Skanderborg Byråd har den 5. februar 1997 fremsendt vedlagte skrivelse til Trafikministeriet.

Skanderborg Byråd ønsker at fastholde skrivelserens indhold.

På dette grundlag fremsættes hermed følgende bemærkninger til lovforslaget:

§ 2. Alternativt ønskes undersøgt, at den nuværende banetracé over Hylke-Hovedgård ønskes opretholdt efter udretningen af hovedbanestrækningen med henblik på evt. nærbane- trafik.

Skanderborg Byråd kan i øvrigt tilslutte sig lovforslaget.

Med venlig hilsen

ALEKSANDER AAGAARD

Borgmester

/ Annalise Hansen
Ordførende direktør

Skanderborg Kommune
Byrådet
Rådhuset
Adelgade 44
8660 Skanderborg

Trafikministeriet
7. kontor
Frederiksholms Kanal 27
1220 København K

Planlægning af ny linjeføring for den østjyske længdebane mellem Horsens til Skanderborg. Deres j.nr. 1996-7200-17

Ved brev af 12.12.1996 er kommunen underrettet om, at Trafikministeriet og DSB har påbegyndt forundersøgelser med henblik på fastlæggelse af ny linjeføring af jernbanen mellem Horsens og Skanderborg.

Det er samtidig oplyst, at kommunen her i begyndelsen af 1997 vil blive inddraget i beslutningsprocessen omkring anlægget.

Skanderborg Byråd er den 29.1.1997 underrettet om henvendelsen.

Byrådet vedtog at meddele ministeriet, at den nuværende banetracé over Hylke-Hovedgård ønskes opretholdt efter udretningen af hovedbanestrækningen med henblik på evt. nærbanetrafik.

Byrådet har samtidig foreslået Århus Amtsråd at lade nærbaneproblematikken indgå i den trafikundersøgelse, som amtet snarest vil gennemføre.

Med venlig hilsen
ALEKSANDER AAGAARD
Borgmester

/ Annalise Hansen
Økonomi- og ordførende direktør

Gedved Kommune
Teknisk forvaltning
Kirkevej 5
8751 Gedved

Gedved, den 20. marts 1997

Trafikministeriet
7. kontor
Frederiksholms Kanal 27
1220 København K

Vedrørende udkast til forslag til lov om projektering af udretning af jernbanestrækningen fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg

Ved skrivelse af 7. marts 1997 har De anmodet Gedved Kommune om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag om lov om projektering af udretning af jernbanestrækningen fra Eriknauer til Horsens og fra Horsens til Skanderborg.

Kommunalbestyrelsen har på sit møde den 18. marts 1997 besluttet at påpege følgende:

- At kommunalbestyrelsen principielt er positiv over for en tidsmæssig og miljømæssig forbedring af togdriften.
- At den eksisterende baneføring bør indgå i vurderingen, således at reovering og for-

bedring heraf bør indgå som et alternativ til nye linjeføringer.

- At hvis en ny linjeføring etableres, bør den eksisterende nedlægges og bruges til rekreative formål.
- At hvis en ny linjeføring gennemføres, foretrækker kommunalbestyrelsen som udgangspunkt den vestligste af hensyn til kommunens samfærdsel i øst-vestlig retning.
- At kommunalbestyrelsen finder, at hensynet til nye højhastighedstog ikke må medføre, at den østjyske regionaltrafik nedprioriteres.
- At placering af stationer bør overvejes af hensyn til bedst mulig tilgængelighed.

Med venlig hilsen

EJGIL W. RASMUSSEN

Borgmester

/ Inge Kruse Rasmussen
Kommunaldirektør